

TOVE ALSTERDAL

ZABUDNUTÍ MRTVI



PLUS

Zabudnutí mrtvi

Vyšlo aj v tlačovej podobe

Objednať môžete na
www.vydavatelstvoplus.sk
www.albatrosmedia.sk



Tove Alsterdal
Zabudnutí mrtvi – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2018

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť rozširovaná
bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ALBATROS  **MEDIA a.s.**

TOVE ALSTERDAL
ZABUDNUTÍ
MŔTVI

PLUS

TARIFA

PONDELOK 22. SEPTEMBRA

3:34

Lod' narazila na breh a výhľad cez malé okienko sa zmenil. Dlhé hodiny videla len mraky a sťažne iných lodí, teraz sa však v okne črtali obrysy mesta. Vonku bola ešte tma, no čoskoro malo svať.

Keď vstávala, ľavou nohou jej prebehla ostrá bolesť. Nebola si istá, či sa jej točí hlava, alebo len cíti hojdanie vln.

„Medzi treťou-štvrtou,“ ozval sa skôr, než vyšiel z kajuty. Schúlila sa do kúta a sedela tak ticho, ako sa len dalo. „*A las tres, quatro,*“ povedal. „*Esta noche.*“ Spočiatku mu nerozumela, no keď zdvihol najprv tri, potom štyri prsty do vzduchu, ukázal na slnko a naznačil, ako zapadá, pochopila. Tma. Noc. A cesta preč. Preč odtiaľto.

Nemohla mu povedať, že stratila hodinky a pojem o čase. Že už bola pripravená na smrť. Na koniec v čiernej prázdnote, kde nič také ako čas neexistuje.

Na podlahe kajuty ležal zrolovaný koberec. Bol červený a utkaný do elegantného vzoru. Nechápala, čo taký koberec robí na rybárskej lodi, keď by mal zdobiť kamennú podlahu nejakej nádhernej izby. *Keď majú takéto koberce na lodi, čo potom môžu mať doma?* pomyslela si, keď ho rozvinula. Potom sa doň zamotala a čakala.

Zvuky pomaly utíchli. Dunenie železa narážajúceho na asfalt, mužské hlasy, autá, ktoré naštartovali a zmizli v dialke. Oblaky v západe slnka zružovali a postupne všetky farby vystriedala ťaživá čiernočier-na tma. Žiadny mesiac ani hviezdy, nič, o čo by sa mohla oprieť. Ako tichá modlitba, uistenie, že svet zostal rovnaký ako predtým.

Opatrne stlačila kľučku plechových dverí. Do nosa jej udrela vôňa mora a pach benzínu. Rýchlo prekročila vysoký prah, ticho za sebou zatvorila dvere a vyšla na palubu.

Očakávala tmú, no prekvapila ju prenikavá žiara svetlometu kde-si vysoko nad jej hlavou, ktorá osvetľovala celý prístav. Prikrčila sa a načúvala. Laná vrzgli, keď sa loď hojdala na vlnách. Rinčanie reťazí, šumenie vody obmývajúcej brehy prístavu. A ľahký vietor. Poču-la bežné zvuky pokojnej noci, nič viac.

Chytila kotviace lano a pomaly, pomaličky sa priťahovala, až loď s tupým zadunením narazila o prístavisko.

Pod dlaňami zacítila drsný, kamenistý povrch. Pevnina. Zdravou nohou sa odrazila a vyskočila na breh, no neudržala rovnováhu a pristála bruchom na kope zrolovaných rybárskych sietí. Všimla si, že o kus ďalej ležia podobné siete, prikruté hrubým kobercom. *Tak preto mal rybár na lodi ten koberec, pomyslela si. Chce ochrániť svoje siete pred dažďom, vetrom a zvieratami potulujúcimi sa po okolí a hľadajúcimi zvyšky rýb.*

Prešlo niekoľko sekúnd, možno dokonca minút, no okrem vetra a pulzujúceho svetla majáka bolo všetko tiché a pokojné.

Zhlboka sa nadýchla a prikrčená sa rozbehla pozdĺž steny veľkého prístavného skladiska tak rýchlo, ako jej to boľavá noha dovolila. Muž jej prstom na zemi načrtnol plánik, ako má sledovať vonkajší múr a vyjsť z prístavu, pokračovať pozdĺž pobrežia, až sa dostane do mesta a napokon k autobusovej stanici. Odtiaľ sa mohla dostať do Cádiz, Algecirasu alebo Malagy. O meste Cádiz už počula.

Zakopla o niekoľko rúr a ich rinčanie sa hlasno nieslo medzi kamennými stenami. Rýchlo sa prikrčila za jeden z kontajnerov a čakala.

Čo ak ma sledujú, pomyslela si a napínala sluch. Nesmie sa dať oklamať tichom a zdanlivým pokojom. A vlastne tu vôbec nevládlo také ticho. Počula, ako vlny narážajú do kamenných múrov, a vietor, ktorý kdesi blízko prehýbal tenký plech. No nezachytila žiadne kroky a dúfala, že nikto nesledoval tie jej.

Pozrela na svoje bosé nohy. Jej topánky pohltilo more, rovnako ako sukňu a sveter. Teraz mala na sebe veľkú zelenú bundu, ktorou bola prikrytá, keď sa prebrala na palube rybárskej lode. Neskôr v kajute našla uterák a zaviazala si ho okolo bedier ako sukňu.

Kapučňu si stiahla hlbšie do čela, opatrne preliezla cez hromadu železných výstuží, opäť sa prikrčila, prebehla posledný kus cesty a skryla sa za kopu prázdnych plastových fliaš.

Tu sa prístav končil a ona sa ocitla v pasci. Všade navôkol sa týčili hrubé múry a pred sebou mala dva metre vysokú bránu. Cez úzke škáry videla časť ulice a zopár kvitnúcich rastliniek, ktoré sa predrali cez diery v asfalte. V diaľke sa črtala masívna kamenná silueta hradnej zrúcaniny.

Boľavo žmúrila v ostrej, žltej žiare lampy. Snažila sa vidieť jasne, ale v nadchádzajúcom úsvite, keď už nebola tma, no slnko ešte nevyšlo, to vôbec nebolo ľahké. Pálili ju oči, no keby ich zatvorila, prepadla by sa do prázdnoty. Už dávno sa poriadne nevyspala.

Kľakla si a robila presne to, čo sa naučila za posledné mesiace: pozorne sledovať okolie, všímať si každúčký detail a dôkladne si napláňovať cestu.

Vtom to začula. Zvuk auta, ktoré sa blížilo zvnútra prístavného areálu. Vrhla sa na zem a takmer nedýchala. Reflektory ožiarili múr tesne pri jej nohách, fľaše a úlomky skla sa leskli v ich svetle. Až vtedy v múre zbadala schody vedúce nahor. Boli len kúsok od nej, biele, vysekané do kameňa. Bol to len okamih, potom sa okolie opäť ponorilo do pološera. Auto sa otočilo a vrátilo sa späť, odkiaľ prišlo. Nezastalo, vďaka bohu, nezastalo. Skôr než zahlo za roh a zvuk motora utíchol v diaľke, všimla si majáky na streche. Bolo to policajné vozidlo.

Vybehla po kamenných schodoch a zoskočila z múru. Napoču-
dovanie dopadla mäkko. Všetko, na čo na pevnine doteraz narazila,
bolo drsné a tvrdé: kamene, asfalt a železné rúry, no teraz pod no-
hami zacítila jemný piesok, akoby ju pohladila zem.

Na pláži ležal prevrátený slnečník. *Len na chvíľku*, pomyslela si,
len na krátku chvíľu si oddýchnem.

Rukou načrela do jemného piesku a nechala ho pretiecť pomedzi
prsty. Potom zaklonila hlavu a pozrela na tmavú oblohu. Vietor sa
jej oprel do tváre a strhol jej kapucňu.

Kedy už prestane fúkať, zúfala si. *Kedy sa vietor konečne utíši a ne-
chá more pokojne odpočívať?*

Po chvíli opäť vstala, no rýchlo zistila, že noha ju prestáva poslú-
chať, akoby sa chcela odpojiť od tela. Musela ju vliecť za sebou.

Krivkajúc pokračovala pozdĺž ďalšieho nízkeho múru, ktorý od-
deľoval piesok od cesty a bránil mu premeniť mesto na púšť. Ostré
rastliny ju rezali do chodidiel. Zdvihla boľavú nohu, aby sa pozrela,
či krváca, a zistila, že stúpila do psieho výkalu. Zacítila nepríjemný
zápach. Takto sa nemohla ukázať v meste. Nemohla takto smrdieť,
no more, kde by sa mohla umyť, pre ňu bolo príďaleko. Čo za člove-
ka sa to z nej stalo? Chodidlo si poobtierala do piesku, aby sa zbavila
zápachu, rukou si utrela slzy a do očí sa jej dostal piesok. Piesok
mala vlastne takmer všade.

*Mala by som radšej ísť po ceste. Ako normálny človek. A nie sa tu
zakrádať ako zlodej alebo ako vyplašený pes.* Cesta bola osvetlená
a vedela, že to nie je bezpečné, no i tak vystrela chrbát a čoskoro
pod nohami cítila asfalt ulice. Na okamih sa opäť cítila ako človek.
Človek bez strachu.

*To určite. Ako keby taký človek putoval mestom bosý a uprostred
noci*, zahнала predošlú myšlienku a v tom istom okamihu jej pohľad
padol na čosi, čo ležalo na betónovej lavičke pri ceste.

*Zle vidím. To nemôže byť pravda. Už sa nemôžem spolaľnúť ani
na vlastné oči.* Podišla bližšie a zistila, že zrak ju neklamal. Naozaj
tam bol. Pár topánok. Natiahla k nim ruku, no uprostred pohybu sa

zastavila a rozhliadla sa okolo seba. Čo keď je to pasca? Nieкто sa ju snaží nalákať. Ale komu by len v hlave skrsol taký smiešny plán?

Musel to byť jednoducho zázrak. Boží dar. Opatrne sa dotkla topánok. Nesnívalo sa jej to, boli skutočné. A boli zo zlata.

No dobre, pomyslela si, keď ich vzala do rúk. Neboli zo zlata, boli to celkom obyčajné balerínky zlatej farby, ale aj tak... Takmer jej sadli. Síce ju trochu tlačili na prstoch, no rozhodne nemala v úmysle sťažovať sa. Akási nadpozemská sila jej tie topánky postavila do cesty a už nebude musieť kráčať v špine a bosými nohami stúpať do psích výkalov.

Po prvý raz od chvíle, keď vystúpila na pevninu, sa obrátila a pozrela sa späť. Na horizonte na opačnej strane prielivu sa črtalo pobrežie Afriky ako zlovestný tieň. Bolo tak blízko, že videla kopce a roztrúsené svetlá.

Potom vykročila na cestu a už sa neobzrela.

Prosím, nech je to len nočná mora, modlila sa Teresa, keď sa prebrala na pláži. Chcela sa zobudiť ešte raz, ale tentoraz naozaj a vo svojej vlastnej posteli.

Pomaly sa posadila a cítila, ako jej duní v hlave. Tmavé morské vlny narážali na pobrežie a v kaluži, ktorá zostala po prílive, spal krdeľ čajok. Inak bola pláž celkom prázdna.

Zažmúrila oči a znovu ich otvorila, snažila sa pochopiť, čo sa stalo. Rozhliadla sa okolo seba, no naozaj nikoho nevidela. Bol preč.

Jej biele capri nohavice boli špinavé a štrasové tielko ani kardigán ju neochránili pred chladom. Silný vietor obe tenké vrstvy ľahko prefúkol. Ústa mala suché ako púšť a boli plné piesku. Vypľúvala, kašľala a nakoniec sa ho snažila vytrieť rukou, no prilepil sa jej pod jazykom a hlboko v hrdle. Potrebovala by aspoň dvojlitrovú fľašu vody, aby všetok piesok dokázala spláchnuť. *Kabelka!*

Teresa hmatala rukami okolo seba. V pološere toho veľa nevidela, tmavosivú oblohu pretínalo blikanie svetla majáka, ktoré ju bodalo do očí. Vedela, že maják v diaľke stojí na Isla de las Palomas, ostrove

holubic. Bola to vojenská oblasť, pre turistov neprístupná. S pevninou ho spájala cesta s osadenými výstražnými tabuľami. Vysoké kaskády vln sa tam rozbíjali o ostré skaly.

Vtom zbadala svoju kabelku. Srdce sa jej rozbúšilo. Kabelka ležala dopoly zahrabaná v piesku, len zopár desiatok centimetrov od jamy, ktorá bola odtlačkom jej hlavy. Rýchlo sa k nej vrhla a pozrela dnu. Bolo tam všetko. Peňaženka, kľúče od hotelovej izby, mobil, kozmetická taštička, dokonca aj jej talizman, malá žabka visiaca na krúžku na kľúče a, vďaka bohu, aj fľaška s vodou. Vždy, keď išla von, nosila so sebou v kabelke minerálnu vodu, pretože voda z kohútika chutila v Španielsku odporne. Na spodku fľaše zostalo ešte zopár dúškov.

Najprv si vypláchla ústa a vodu vyplula, potom dopila posledné zvyšky vody, no bolo jej primálo. Vytiahla peňaženku a s hrčou v hrdle ju otvorila. Priehradka na bankovky bola prázdna. Keď vyšla večer von, mala v nej takmer sto eur. Toľko určite neprepila. A pas! Prehrabávala sa v taške, no nenašla ho. Bola si istá, že ešte večer ho mala v kabelke. Nosila ho so sebou, aj keď všetci hovorili, že to nie je potrebné.

Aj jej topánky zmizli. Pozrela na svoje nohy. Boli opálené, s bielymi pásikmi po sandáloch a priestory medzi prstami vyplňal piesok. Pohľadom blúdila po okolí, no po balerínkach ani stopy. Kedy si ich vyzula? Bolo to predtým alebo potom? Premasírovala si spánky, aby zastavila hučanie v hlave. Potrebovala si vyjasniť myseľ a rozpomenúť sa.

Bežala po piesku bosá, keď ju držal za ruku a ťahal ju k moru? Keď sa hlasno smiali a počuli, ako sa ich smiech nesie vetrom?

Pred očami videla jeho rozstrapatené, od slnka vyblednuté vlasy a jeho žiariaci pohľad. Svaly na ramenách mal pevné a šlachovité od pravidelného tréningu, a keď mu vietor rozvial rozopnutú košeľu, na opálenom bruchu nevidela ani štipku tuku. Nechápala, prečo si vybral práve ju. Prečo ju vzal za ruku, keď v bare Blue Heaven ztvorili, a zašepkal jej do ucha, že pôjdu niekam inam. „Nemôžeš ísť domov,“ povedal, „veď len teraz som ťa našiel.“ Teresa natiahla ru-

ku do piesku pred sebou. Bol studený. Žeby naozaj v odtlačku jeho tela zostal nepatrný pocit tepla? Alebo si to len namýšľala? Tarifa je predsa jedno z najveternejších miest a všetky stopy sú v okamihu rozfúkané.

Nikto nemusí vedieť, čo sa stalo, pomyslela si. A keď to nikto nevie, tak sa to nestalo. Stačí, keď nikomu nič nepoviem.

Tesnejšie sa zavinula do kardigánu, nohavičky mala lepkavé a cítila v nich piesok.

„Ale čo ak tu nie sme sami?“ zaváhala, keď ju ťahal na pláž. „Čo keď sa teraz na nás niekto pozerá?“

„Nemysli na hlúposti,“ odvetil a vtisol jej na ústa hlboký, vášnivý bozk. Jeho ruky boli odrazu všade, pod tielkom aj v nohavičkách. Keď si rozopol a stiahol úzke nohavice a zvalil ju do piesku, pomyslela si, že sa doňho asi zaľúbila a že je to najkrajší muž, s akým kedy bola.

Keby ma teraz videli!

Človek nemôže ísť do Tarify a nezažiť sex na pláži, to je ako ísť do Paríža a nevidieť Eiffelovku.

Jej holý zadok sa dotkol chladnej zeme a zrníčka piesku sa vtisli medzi stehná a do lona, keď sa do nej snažil vniknúť, no na prvý raz sa mu to nepodarilo a musel si pomôcť rukou. Necítila nič, len odieranie piesku, ktorý do nej každým pohybom pumpoval.

Prečo len po tom zaspala? Nemala to robiť, ale všetko sa zbehlo tak rýchlo.

Z kopca, ktorý sa týčil nad nimi, znelo neustále dunenie veterných turbín, ktoré neúnavne rotovali vo vzduchu. Povedala, že vyzerajú ako elektrické šľahače, ktoré šľahajú vzduch ako smotanu, a on sa zasmial. Teresa si zahryzla do končekov prstov, aby sa nerozplakala.

Musí si myslieť, že som bola strašná, domýšľala si. Úplne neschopná a nanič. Inak by predsa zostal. Inak by sa so mnou chcel milovať znovu a znovu.

Prišlo jej nevoľno. Vypila asi dva alebo tri cosmopolitany a potom ešte zopár mojít.

Keď vstala, celá pláž sa s ňou točila. Prehla sa dopredu a rukami sa oprela o kolená. Prehľadala sliny dovtedy, kým ju neprestalo napínať. Nechcela sa tu vyvracať na zem a cítiť zápach všetkého, čo by z nej vyšlo. Cítila by sa potom ešte odpornejšie ako teraz. Tackavo zamierila k moru. Breh nebol ďaleko, musela prejsť len asi dvadsať metrov.

Kráčala pomaly a našlapovala opatrne, aby náhodou do niečoho nestúpila. Piesok jej chladil chodidlá, preto ju prekvapilo, keď na nohách zacítila prvú vlnu. Voda bola takmer vlahná a príjemná. Urobila zopár krokov v ústrety ďalšej vlne a čupla si, aby vodu naberala do rúk a ovlažila si tvár. Omámené myšlienky sa začali vyjasňovať.

Napravo od nej sa z mora zdvíhala nízka čierna skala ako prírodné mólo z kameňov, ktoré sa tiahlo dobrých desať metrov pozdĺž pláže. Skala vyzerala ako odpočívajúce prehistorické zviera, ako chrbát spiaceho brontosaura. Zamierila k nej, zaumienila si, že na ňu vylezie a na chvíľu sa posadí na kamene. Ponorí si zápästia a nechá si ich obmývať morskou vodou, kdesi počula, že to pomáha proti nevoľnosti. A aj keby sa náhodou povracala, vývratky by odplavilo more a o pár sekúnd by bolo všetko preč.

Voda jej chladila zápästia a vietor od mora naberal na intenzite. Myslela si, že skala bude tvrdá a ostrá, no keď chcela vyjsť hore na prvý kameň, stúpila na čosi mäkké, hladké a klzké. Šmykla sa jej noha, vykrikla a ramenom sa udrela o skalu. Keď sa jej napokon podarilo vyštverať na skalu a zdvihnúť nohy von z vody, sklonila sa dolu, aby videla, na akú odpornú rybu to stúpila.

Vlna sa stiahla a na chvíľu obnažila breh, kým more vyslalo ďalšiu. Teresa civela pod seba a hučanie v hlave stúpalo.

Nebola to ryba. Z vody vytŕčala čiási ruka, predlaktie, rameno a zvyšok tela sa strácali pod hladinou. Medzi kameňmi bolo zakliesnené ľudské telo. Nevidela detaily, no všimla si, že patrilo človeku tmavej pleti.

Keď si uvedomila, na čo vlastne položila nohu, telom jej prebehla triaška. Stúpila na mŕtvolu. Možno na hrud' alebo na brucho. Radšej

to nechcela vedieť. Zavzlykala a posediačky cúvala na skale, pričom si úporne šúchala nohu o drsné kamene, aby sa zbavila toho mäkkého, klzkého pocitu.

No nedalo jej to a musela sa tam pozrieť znovu. Teraz ho už videla zreteľnejšie. Bol to muž, jeho pokožka bola čierna a celkom lesklá od vody. Ako ryba, úhor alebo niečo slizké, čo žije pod hladinou mora. Bol úplne nahý. Zdalo sa jej, že mu po ramene lezie akési zviera, a naklonila sa bližšie, hoci nechcela. Na pláž dorazila ďalšia vlna, rozbila sa o kamene a vyprskla jej do tváre. Potom sa opäť stiahla. Voda okolo tela vírila a penila sa. Vyzeralo to, akoby sa hýbalo. Na krátky okamih sa zľakla, že muž ožije, vstane, schmatne ju za členok a stiahne so sebou do hlbín.

V tej chvíli spoza kopca zažiarili prvé ranné lúče a more sa sfarbilo namodro. Hľadela mŕtvemu mužovi priamo do tváre. Oči mal zatvorené, no ústa plné ligotavých bielych zubov boli otvorené dokonán, akoby pod vodou kričal z plného hrdla.

Pre boha živého, čo mám teraz robiť, zúfala si Teresa.

Potom sa jej prevrátil žalúdok a rýchlo si dala ruku pred ústa, obrátila sa na druhú stranu a prehla sa cez kamenné balvany. Keď odtiaľ tackavo utekala preč, ešte stále ju napínalo na vracanie.

NEW YORK

PONDELOK 22. SEPTEMBRA

Podľa tabuliek som mala byť v siedmom týždni. Odkladala som tehotenský test tak dlho, ako sa len dalo, a dúfala som, že Patrick sa čoskoro vráti domov, aby sme si ho mohli urobiť spolu. Samozrejme, že na testovací prúžok by necikal, išlo skôr o to čakanie na výsledok, na moment, keď sa objavia dve čiarky. Chcela som, aby sme to zažili spolu.

Keď som siahla do vrecka bundy po mobil, tep sa mi zrýchlil. Možno volal, len som zvonenie nepočula pre hluk z dopravy.

Žiadne zmeškané hovory. Nevolal.

Snažila som sa nahovoriť si, že sa nič nedeje, že na všetko existuje jednoduché vysvetlenie. Patrick bol pre svoju prácu zapálený a zopárkrát sa už predsa stalo, že ho nejaký závažný, komplikovaný prípad tak pohltil, že zabudol na celý svet. Nevzdal sa dovtedy, kým nepreskúmal každú stopu, každý tip. Raz pred tromi rokmi, ešte pred svadbou, sa neozval celý týždeň a ja som bola presvedčená, že dostal strach a zdupkal. Nakoniec sa ukázalo, že sa infiltroval do washingtonského podsvetia a zasekol sa tam, aby mohol urobiť dôkladný prieskum zvnútra. Vrátil sa so

zlomenými rebrami a reportážou, za ktorú ho nominovali na Pulitzerovu cenu.

V to ráno som jeho číslo vytočila už po jedenásty raz.

Ak mi teraz zdvihneš, sľubujem, že všetko bude presne tak, ako chceš, bežalo mi hlavou, zatiaľ čo sa zo slúchadla ozýval signál vyzváňania. Odídeme z Manhattanu a kúpime si ten dom v Norwoode v New Jersey, ktorý sa ti tak páči. A keby ho už náhodou stihli predať niekomu inému, kúpime si podobný a budeme tam vychovávať deti a grilovať na dvore so susedmi a ja skončím s divadlom a začnem šiť detské čiapočky. Urobím čokoľvek, čo povieš, len, prosím, zdvihni.

Vyzváňanie sa prerušilo a ozval sa odkazovač. *Dovolali ste sa Patrickovi Cornwalllovi...*

Stále dokola nič, len tie isté vety, ako keď som sa ráno zobudila. Ako celý minulý týždeň. Každým dňom zneli čoraz prázdnejšie.

Ak neodpovedám, pravdepodobne som v práci. Po zaznení signálu mi zanechajte odkaz. Píp.

Od ich posledného spoločného telefonátu už ubehlo desať dní.

Bolo to minulý piatok.

Spolu s Benjim, mojím asistentom, som išla do Bostonu, aby som vyzdvihla stoličku z čias cárskeho Ruska. Bola posledným kúskom, ktorý mi chýbal do scénickej výpravy Čechovových *Troch sestier*. Predával ju postarší kaderník, ktorého stará mama v roku 1917 utiekla z Petrohradu.

Patrick mi volal chvíľu po tom, čo som zaplatila. Benji a ja sme každý chytili jednu stranu stoličky a znášali ju po úzkych schodoch domu, ktorý vyzeral, akoby sa mal každú chvíľu zrútiť.

„Chcel som ti len zaželať dobrú noc,“ ozval sa Patrick z opačnej strany Atlantiku. „Chýbaš mi.“

„Teraz mám trochu plné ruky,“ odvetila som a vyložila som masívnu stoličku na schod, zatiaľ čo ju Benji držal, aby sa nezrútila zo schodov.

Kaderník stál vo dverách nad nami a očividne trýpol obavami.

Chcela som odtiaľ čo najskôr zmiznúť, aby si to náhodou nerozmyslel. Dedičstvo po starej mame vraj bolo to najdrahocenejšie, čo vlastnil, no ešte pred smrťou chcel vidieť matku Rus, a preto rozpredal všetok svoj majetok. Ak mu vystačia peniaze, chcel si kúpiť hrobové miesto pri Lavre Alexandra Nevského v Petrohrade, kde odpočívajú významní muži jeho vlasti.

„Som na stope niečomu naozaj veľkému,“ hovoril mi Patrick do ucha. „Ak toto nebude najlepšia investigatívna reportáž roka, tak už neviem, čo by...“

„Sedíš niekde v krčme?“ zaškúlila som na hodinky. V Bostone bolo trištvrté na šesť, takže v Paríži bola takmer polnoc. Bola som šťastná, že zase počujem jeho hlas.

Nebolo mu dobre rozumieť. „Nie, už som späť v hoteli,“ odvetil. V pozadí som počula zvuky, trúbiace auto, hlasy v dialke. „A vieš, na čo sa práve pozerám? Na kupolu panteónu, kde je pochovaný Victor Hugo. Zo svojej izby tiež dovidím priamo do strešných okien Sorbonny. Bývajú tam ľudia, priamo v podkroví. Práve zhasli a ľahli si spať. Chcel by som, aby si tu bola so mnou.“

„Ja práve teraz stojím na schodisku v Bostone,“ podotkla som a počula, ako sa kaderník začal s Benjim dohadovať. Zjavne si odrazu zmyslel, že chce za stoličku viac.

„Ludský život nemá v súčasnosti žiadnu hodnotu,“ pokračoval Patrick, „je to len tovar, ktorý sa dá kúpiť a predať.“

„Patrick, naozaj už musím končiť. Zajtra si zavoláme.“

Hlasno si niečoho odpil.

„Nemôžem o tom hovoriť do telefónu,“ povedal, „ale táto reportáž obletí celý svet. Len tak ľahko ma neumlčia.“

„Kto by ťa chcel umlčať?“ vzdychla som a vystrúhala som grimasu smerom k úbohému Benjimu, ktorého tvár začala naberať znepokojivo červený odtieň. Netušila som, koľko stojí možnosť dať sa pochovať vedľa Dostojevského, ale bolo mi jasné, že je to vysoko nad môj rozpočet.

„Potom som na chvíľu zašiel do baru Harry's New York. Konečne

som chcel počuť aj trochu angličtiny. Vedela si, že keď bol Hemingway v Paríži, pravidelne sem chodieval?“

„Si opitý?“

„Potreboval som si vyčistiť hlavu a aspoň na chvíľu myslieť na niečo iné ako smrť a zločin. Viem, že si to neuvedomuješ, ale toto je naozaj temná záležitosť, cesta do pekla.“

„Zlatko, prosím ťa, nemôžeme to prebrať zajtra?“ Je to zvláštne, ale v tej chvíli mi padlo zaťažko len tak sa s ním rozlúčiť a zložiť telefón. Akoby sa časť zo mňa bála, že ho už neuvidím.

Na druhej strane linky sa ozvalo zvonenie.

„Vydrž sekundu,“ vyhlásil Patrick, „niekto mi volá na pevnú linku.“

Počula som, ako sa predstavil s francúzskym prízvukom. Znelo to smiešne a cudzo. Kto mu mohol volať uprostred noci do hotelovej izby v Paríži? Patrick zvýšil hlas a o chvíľu sa rozkričal tak, že ho musel počuť aj Rus hore na schodoch.

„*Mais qu'est-ce qui est en feu? Quoi? Maintenant? Mais dis-moi ce qui se passe, nom de Dieu!*“

Potom bol späť na linke.

„Zlatko, musím teraz ísť. Dopekla!“ Ozval sa hrmot, akoby niečo zhodil, možno zakopol. „Zavolám ti zajtra.“

Obaja sme položili a odvtedy sa už neozval.

Zahla som na Ôsmu avenue smerom k divadlu Joyce Theatre. Kútikom oka som zaregistrovala modré svetlá, ktoré blikali kdesi vo vedľajšej štvrti, no zvuk sirén bol príliš vzdialený, akoby prichádzal z iného vesmíru, akoby sa vôbec nič nestalo. Myslela som len na mŕtkvy telefón vo svojej ruke, na pocit, ktorý mi čoraz silnejšie zvieral žalúdok, a na Patricka, ktorý nevedel, že bude otcom.

„Ally!“ mávalo na mňa dievča z recepcie, tuším, že Brenda, hneď ako som vošla do divadla. „Priezviskom sa voláš Cornwallová, však? Alena Cornwallová? Prišiel ti list.“ Zdvihla do vzduchu tučnú obálku. „Z Paríža.“

Keď som obálku chytila do rúk, srdce mi išlo vyskočiť z hrude.

Alena Cornwalllová, Joyce Theatre, 8th avenue, Chelsea, New York. Okrem doručovacej adresy na nej nebolo napísané nič iné, no okamžite som spoznala rukopis. Úhľadné písmená v pravidelných riadkoch, ktoré prezrádzali, že Patrick bol kedysi bifloš a mamičkin maznáčik.

Obrátila som obálku v rukách. Bola hrubá a plná čohosi, čo neboli len listy papiera. Podľa poštovej pečiatky bola odoslaná pred týždňom, 16. septembra, z Paríža. Minulý utorok. Na známke bol vyobrazený portrét ženy s čepcom, rozviatymi vlasmi a s hviezdami nad hlavou. Symbol Francúzska a slobody.

„Kedy to prišlo?“ chcela som vedieť a pozrela som na Brendu. „Odkedy tu tá obálka leží?“

„Neviem,“ odvetila a utrela si prsty do papierového obrúska. Pod pultom mala vždy ukrytú lepkavú tyčinku Mars, z ktorej si potajomky pravidelne odhrýzovala. „Možno v piatok. Vtedy som mala voľno. Asi nevedeli, kam s ňou, tak mi ju sem položili.“

Vošla som do chodby, ktorá viedla do kancelárii a šatní. Ako je, dopekla, možné, že človek ani svoju vlastnú poštu nedostane načas? A prečo, pre boha živého, Patrick neposlal list domov, ale do divadla? Bolo to také neosobné. Okrem toho ani nenapísal celú adresu, chýbalo číslo ulice a poštové smerovacie číslo. Určite na to musel mať nejaký dôvod.

Možno sa ponáhlal. Možno sa niečo stalo. Možno stretol inú ženu a neodvážil sa prísť domov a povedať mi priamo do očí, že ma opúšťa.

Prudko som zastala, keď sa predou mnou rozleteli dvere a vyrútila sa z nich jedna z tanečnic.

„To hádam nie je možné! Takto sa nedá existovať!“ kričala Leia. „Ja sa v tejto kutici udusím!“

Hlasno som si povzdychla a zagúľala som očami. Leia bola dvadsaťdvaročný uzlíček nervov, o ktorom sa hovorilo ako o budúcej veľkej hviezde newyorskej tanečnej scény, a ona si preto vzala do

hlavy, že celý svet sa točí len okolo nej. Keď ma zbadala, prekvapene vytreštila oči.

„Musíš s tým niečo urobiť,“ vyhrkla, „chcem väčšiu miestnosť, inak nevystúpim na javisko.“

„Hádzam nechceš, aby som kvôli tebe prestavala celú budovu?“ odsekla som. „Všetci vedia, že priestory mimo javiska sú tu stiesnené. Ak chceš väčšiu šatňu, budeš sa o ňu musieť s niekým podeliť.“ Obrátila som sa jej chrbtom a pokračovala do kancelárie. Nemala som v najmenšom úmysle nechať sa vydierať deckom, ktoré pomenovali po princeznej z Hviezdných vojen.

„S takýmto prístupom tu nemáš čo hľadať,“ kričala za mnou, „si arogantná a vôbec ti nezáleží na druhých.“

Opäť som sa k nej obrátila.

„A ty si malá rozmaznaná primadona,“ odvetila som.

Leia vbehla späť do svojej šatne a zapleskla za sebou dvere.

Obálka v mojej spotenej ruke zvlhla.

Vošla som do miniatúrnej miestnosti bez okien, ktorú volali produkčná kancelária pre hosťujúce súbory, privrela som dvere len na úzku štrbinu a otvorila som obálku.

Vypadol z nej malý poznámkový blok. Okrem neho tam bolo CD s označením „fotografie“ a pohľadnica s Eiffelovkou. Keď som si prečítala, čo napísal na zadnú stranu, zaliala ma vlna radosti.

Nemusíš sa znepokojovať, onedlho som doma. Len musím vybaviť ešte jednu vec. Lúbim Ťa. Navždy tvoj P.

P. S.: Odlož tento balík v divadle, kým sa vrátim.

Čítala som si tie riadky stále dookola.

Vzdych v tesnej kancelárii pomaly hustol. Steny sa začali zužovať a musela som otvoriť dvere dokorán, aby som zahнала pocit klaustrofóbie. V mysli som si vybavila únikové východy. Chodba naľavo bola obrátená smerom k nákladnému prístavu na Devätnásťtej ulici, chodba napravo ústila do foyeru so schodmi v štýle art deco vedúcimi na ulicu. Keby niečo, od čerstvého vzduchu ma delilo len necelých tridsať sekúnd behu.

Zviezla som sa na stoličku a hľadela som na známu kovovú konštrukciu na prednej strane pohľadnice.

Len musím vybaviť ešte jednu vec, napísal. Obálku posielal už pred týždňom, nemalo by už byť všetko vybavené?

Začala som listovať v poznámkovom bloku. Boli tam heslovité vety a slová, mená a telefónne čísla. Prečo mi to vlastne posielal? A prečo to mám nechať v divadle a nie doma? Radosť z pohľadnice opäť vystriedali chmúrne mračná.

To jeho *nemusíš sa znepokojovať* zo skúsenosti znamenalo, že som mala pádny dôvod báť sa oňho. V divadelnom prostredí som pracovala dosť dlho na to, aby som vedela, že ľudia nehovoria to, čo si naozaj myslia, a že skutočná pravda sa skrýva za slovami. Frázy *onedlho som doma* a *kým sa vrátim* zneli ako jednoduchá a praktická informácia, no mohli tiež znamenať, že sa ma snažil obalamutiť. Možno klamal aj sám sebe.

Cédečko som vložila do mechaniky notebooku. Zatiaľ čo som čakala, kým sa fotografie načítajú, upadla som do emocionálneho limbu, do nulového bodu medzi plusom a mínusom. Bol to stav, ktorý som zvyčajne používala v dni tesne pred premiérou alebo v krízových situáciách. Keď mama dostala mozgovú príhodu a našla som ju ležať na zemi v jej byte, zostala som v tom stave niekoľko týždňov. Vytvorila a zrealizovala som scénický návrh k hudobnému klipu a popritom som zariaďovala kremáciu a plánovala pohreb. Ľudia v mojom okolí začali hovoriť o psychológoch, ale keď bolo po všetkom, prespala som dva týždne a mohla som sa vrátiť do práce.

Na obrazovke sa zjavila fotografia. Bola rozostrená a zachytávala muža do polovice obráteného k objektívu fotoaparátu. Na ďalšej fotke boli dvaja muži stojaci pred akousi bránou. Zdalo sa, že je večer, a ani tento záber nebol ostrý. Prezerala som si fotografie a vôbec ničomu som nerozumela. Patrick síce nebol bohvieaký fotograf, jeho parketou bol jazyk a slová, ale obyčajné, použiteľné fotky urobiť dokázal. Tieto však boli v mizernej kvalite. Všade samí rozmazaní muži so znudenými tvármi. Jeden z nich sa objavil na viacerých

fotografiách, vyzeral ako typická kancelárska krysa alebo bankový úradník s okuliarmi s tenkými obdĺžnikovými rámami na svetlých očiach. Niekedy mal na sebe len oblek, inokedy aj trenčkot. Zdalo sa, že fotografie sú robené z diaľky a potajomky. Mohol byť na nich akýkoľvek anonymný muž v akomkoľvek meste sveta. A nemala som najmenšiu šancu vyčítať z nich, akú reportáž Patrick vlastne pripravoval.

Na pár minút som zatvorila oči a pokúšala som sa premýšľať.

Potom som si na internete otvorila stránku novín *The Reporter* a hľadala som číslo redakcie.

„Dobry deň, potrebujem hovoriť s Richardom Evansom,“ povedala som. Evans bol redaktorom novín, ktorým Patrick predával svoje články, a legendou vo svete publicistiky.

„Moment.“

Čakala som, kým ma prepoja, a v slúchadle na dlhú chvíľu zavládlo ticho. Napokon mi len oznámili, že Richard Evans nie je prítomný. Nasledovala takmer polhodina prepájania tam a späť, až som sa konečne skontaktovala s redakčným asistentom, z ktorého sa mi podarilo dostať informáciu, kde sa Evans práve nachádza. Nahovorila som mu, že mu mám doručiť článok od Patricka, a dozvedela som sa, že redaktor je dole v kaviarni a vráti sa o hodinu, pretože má naplánované stretnutie. Asistent si myslel, že aj ja si chcem dohodnúť čas stretnutia, ja som sa však namiesto toho vykradla z divadla a vzala som si taxi na roh Osemnásť avenue a Päťdesiatej siedmej ulice, kde sa nachádzala kaviareň Universal Press Café, hneď oproti budove novín.

Richard Evans sedel pri okne, zohnutý nad kaviarenským stolíkom, ktorý bol pre jeho vysoké telo prinízky. Bol zahĺbený do novín, a keď som k nemu podošla, venoval mi len letmý pohľad.

„Vzadu je ešte pár voľných stolov,“ utrúsil a kývol hlavou smerom do miestnosti. Hoci mal vyše šesťdesiat rokov, vlasy mal stále husté a plavé a vlnili sa mu na koncoch.

„Musím s vami hovoriť,“ vyhlásila som. „Volám sa Ally Cornwallová, som manželka Patricka Cornwalla.“

Richard Evans odložil noviny. Oči mal prenikavé a belasé ako sprané džínsy.

„Á, tak to ste vy. Patrick vás často spomína. Hovoril, že ste tuším odkiaľsi z Maďarska?“

„Som z Lower East Sidu,“ odvetila som a bez pozvania som si sadla na stoličku oproti nemu. Bola to moja štandardná odpoveď, keď sa niekto pýtal, odkiaľ vlastne pochádzam. „Už sme sa raz stretli. Na oslave pätnásteho výročia založenia novín.“

„Aha, iste, už si spomínam,“ Slabo sa usmial, pričom zdvihol len jeden kútik. „V tom roku bol Patrick nominovaný na Pulitzerovu cenu.“

„Ale nezískal ju,“ doplnila som. Potom som mávla na čašníka, ktorý utieral vedľajší stôl, a objednala som si pomarančový džús.

V ten večer som stála po Patrickovom boku. Na sebe som mala krásne smaragdovozelené šaty z požičovne, a keď ruch utíchol a všetky pohľady sa obrátili k televíznym obrazovkám, držala som ho pevne za ruku. V Patrickovej branži nebolo prestížnejšieho ocenenia. Jeho séria článkov o policajnom obvode v Marylande vo Washingtone vzbudila veľkú pozornosť a nominácia bola najdôležitejším momentom jeho kariéry, jeho meno však pri vyhlasovaní cien nepadlo. Cenu za najlepšiu investigatívnu reportáž získala dvojica reportérov z New York Times za odhalenie podvodov na Wall Street. Patrick sa poriadne opil a rok nato obetoval štyri mesiace, z toho dva vôbec nezaplatené, aby sledoval osudy ľudí, ktorí doplatili na zákony novej ekonomiky. Výsledkom bola briskná reportáž, ktorá zaplnila niekoľko titulných stránok novín *The Reporter*, rozprúdila diskusie a citovali ju mnohí politici, no nomináciu nezískala a Patrickovo sebavedomie utrpeło.

„Potrebujem sa s vami pozhovárať o Patrickovej najnovšej reportáži,“ vysvetlila som, „o dôvodoch, pre ktoré musel odcestovať do Paríža.“

„Ešte sa nevrátil? Predpokladal som, že každú chvíľu mi niečo pošle.“

Richard Evans zvrátil obočie a nabodol si na vidličku kúsok va-

ječnej rolky. Bolo na ňom vidno, že by svoje raňajky chcel zjesť v pokoji.

„Nemôžem sa mu dovolať,“ hlesla som. „Už vyše týždňa vôbec nezdvíha telefón.“

„Pri našej práci občas nastanú situácie, v ktorých si človek nemôže len tak zavolať domov,“ odvetil Evans a zaškútil na mňa ponad rám svojich okuliarov.

„To je mi jasné,“ odvetila som, „no teraz sa ne bavíme o komplexe Tóra Bóra, ale o Paríži. Neverím, že by sa za celý týždeň nevedel dostať k telefónu.“

Richard Evans zamyslene otáčal vidličku a sledoval kúsok opečenej klobásky. Na reze sa leskla masť.

„Zdá sa, že tam pracuje na poriadnej bombe. Neustále na mňa naliehal, aby som mu v októbrovom čísle zarezervoval obálku a dostatok priestoru.“

„O čom má byť?“ spýtala som sa. „Myslím tá reportáž.“

Evans zdvihol obočie. A ja som sťažka preglgla. Bolo trápne priznať, ako málo toho viem o práci vlastného muža.

„Patrick si vždy dáva záležať, aby tieto veci udržal v tajnosti,“ dodala som. „Dopredu o svojich reportážach nikdy nehovorí.“

Zo všetkých síl som sa usilovala spomenúť si na obsah nášho posledného rozhovoru. Bol opitý a hovoril o smrti a zločine a o tom, že ľudia nemajú žiadnu cenu. Rozprával mi o kaviarňach, ktoré v Paríži navštívil, no nikdy nie o tom, s kým tam robil rozhovor.

„Obchodovanie s ľuďmi,“ povedal Richard Evans.

„Obchodovanie s ľuďmi? Myslíte obchod s bielym mäsom, prostitúciu a tak?“

„Nie tak celkom,“ odvetil a utrel si ruky do servítky. „Bol na stope organizácii, ktorá zneužíva imigrantov na nútené práce. Vyslovene ide o otroctvo a v dôsledku globalizácie je tento jav čoraz rozšírenejší. Navyše mnohí z tých úbohých, zúfalých ľudí zomrú už v kontajneroch, v ktorých ich pašujú cez hranice. Udušia sa alebo sa utopia v mori medzi Afrikou a Európou a ich telá potom často náj-

du vyplavené na plážach. Pred pár rokmi sa v Anglicku utopila celá skupinka Číňanov pri zbere lastúrníkov. Boli to jednoduchí sedliaci kdesi z vnútrozemia a nikto sa neunúval poučiť ich, že existuje čosi také ako príliv. Veľmi nepríjemná a zbytočná smrť.“

„V Anglicku? Tak prečo potom išiel do Francúzska?“

„Ako som povedal, je to globálny problém,“ Evans zdvihol ruku a chlapcovi za pultom ukázal na prázdný tanier. „Navyše, keď ide o správy zo zahraničia, reportáž musí byť svieža a výnimočná, aby zaujala. Musí priniesť nový uhol pohľadu. Ale to všetko Cornwall vie, už pre nás pracuje dosť dlho. Koľko to už bude? Päť či šesť rokov?“

„Patrick hovorí, že novinári, ktorí presne vedia, čo hľadajú, sú nebezpeční,“ podotkla som. „Len potvrdzujú naše predsudky a predčasné závery. Nevidia skutočnú realitu, pretože už dopredu vedia, ako má vyzerať.“

Usmial sa a oči mu zažiarili ako odraz slnka na hladine ľadovej vody.

„Vlastne sa v Patrickovi trochu vidím. V jeho veku som bol taký istý. Rovnako tvrdohlavý a posadnutý prácou. Veril som, že pravda vždy môže vyjsť na povrch, len sa treba prekopať dostatočne hlboko. V súčasnosti to už robí málokto. Novinári radšej držia jazyk za zubami. Boja sa o svoje teplé miestečka, o svoje dôchodky a hypotéky.“

Objednal si espresso, čašník potom pozrel na mňa, či ešte niečo nechcem, no pokrútila som hlavou. Z vône vaječnej rolky a tučnej klobásky sa mi robilo nevoľno.

„Ale prečo teda musel odcestovať do Európy?“ spýtala som sa. „Stačilo by skočiť do Queensu a našiel by presne to isté.“

Richard Evans pokrútil hlavou a spustil malú prednášku o dôvodoch, pre ktoré by sa články z Queensu nepredávali zďaleka tak dobre ako reportáž z Európy a Paríža, a o tom, že bieda a utrpenie sú z väčšej diaľky delikátnejšie.

Cítila som, že sa začínam potiť v podpazuší. Pomaly bol čas na obed a podnik sa začal zaplňovať novinármi a biznismenmi.

„... a preto najímame novinárov na voľnej nohe. Dostanú sa tam, kam nikto iný. No ľudia z marketingového tomu nerozumejú.“ Prstom pohrozil smerom k vyšším poschodiam na druhej strane ulice. „Len čo kúpim článok, ktorý je trochu kontroverznejší, už sa trasú, že nás chceme vrátiť späť do roku tisícdeväťstošesťdesiatosem.“

Vedela som, že *The Reporter* v šesťdesiatom ôsmom prerušil svoju činnosť a prestal vychádzať, pretože vedenie sa nedokázalo zhodnúť na tom, aké stanovisko zaujať k vojne vo Vietname. No nevyhľadala som ho, aby sme preberali históriu jeho novín.

„Pracuje v utajení?“ spýtala som sa.

„Neviem o tom. Ale ak áno, mal sa o tom najprv poradiť so mnou. Možno nás chce všetkých prekvapiť.“

Evans si sťažka povzdychol a rukou si vošiel do hustých vlasov. Podľa Patricka by už dávno bol šéfredaktorom, nebyť jeho neschopnosti hospodáriť s rozpočtom. Evans svojej práci naozaj rozumel, na rozdiel od trhových oportunistov, z ktorých sa v súčasnosti stávali šéfovia a ktorými Patrick opovrhoval tak neskonale, ako uctieval starých novinárov ako Bernstein, Woodward a Evans.

„Kedysi som s reportérmi mohol diskutovať celé hodiny,“ povedal. „Vopred sme prebrali všetky aspekty chystaného článku, analyzovali a snažili sme sa všetko prehodnotiť z každej možnej perspektívy. V súčasnosti na to vraj nie je čas.“

Malá šáločka v jeho dlhých prstoch vyzerala ako zo servisu pre bábiky. „Prešiel som celý Vietnam, videl som masaker v Mý Lai, bol som v Phnom Pénh tesne predtým, než ho obsadili Červení Kméri. Dnešní novinári vyjdú z univerzít a myslia si, že žurnalistika je o štylistike a o tom, byť prítomný v texte, ale vyhrnúť si rukávy a pozrieť sa na realitu triezvymi očami sa dnes nikomu nechce.“

Zaškúlila som na hodinky. Štvrt na dvanásť v New Yorku. V Paríži bol pomaly čas večerať. Musela som sa vrátiť do divadla.

„Ak som vás správne pochopila,“ ozvala som sa chladne, „poslali ste Patricka do Európy a zaplatili ste mu vopred napriek tomu, že o jeho reportáži takmer nič nevíete a ani ste sa nedohodli na

termíne, dokedy vám má článok doručiť. To má byť štandardný postup?“

„Nie, nie je a žiadny preddavok sme mu nedali.“

Krv mi stuhla v žilách, čas sa zastavil. Ľudia so sendvičmi a bage-tami v rukách prechádzali okolo výkladu ako v spomalenom zábere. Civela som na Evansa, no nedokázala som zo seba dostať ani hláska.

„Už nemôžeme vyplácať honoráre vopred, obzvlášť nie externým korešpondentom. Spomínam si, že keď som sa chystal požiadať svoju prvú ženu o ruku, zavolať som šéfredaktorovi a vypýtal som si preddavok, aby som mohol kúpiť zásnubný prsteň. Nepotrvať dlho a zničia všetko, čo ma na tejto práci bavilo.“

Zložil noviny, zasunul ich do kufríka a vstal.

„Som si istý, že Patrick sa čoskoro ozve. Vždy si svedomito plní svoje záväzky.“

Tiež som vstala. Celá miestnosť sa so mnou točila. Patrick mi kla-mal. Nikdy predtým to neurobil. Alebo áno?

„Ale čo ak sa neozve?“ hlesla som a hlas sa mi zlomil. „Myslím čisto hypoteticky, čo urobia noviny, ak sa neozve?“

„Oficiálne sme mu nedali žiadne zadanie, takže noviny nenesú formálnu zodpovednosť. Ako novinár na voľnej nohe musí niesť všetky riziká sám.“

Dvaja študenti sa pretlačili popri našom stolíku, pričom jeden z nich ma nechtiac drgol do chrbta. Boli hluční a v rukách si niesli skriptá a poháre s café latte.

„Taká je daň za život na voľnej nohe,“ povedal Evans. „Ale človek je aspoň slobodný a nemá nad sebou nikoho, kto by mu prikazoval, kedy má vstať z postele, alebo mu zadával nudnú, rutinnú prácu. Musím sa priznať, že mi to trochu chýba.“

Usmial sa a okolo krku si omotal svetlý vlnený šál.

„Keď sa ozve, pozdravte ho odo mňa a odkážte mu, že v novem-brovom čísle preňho ostalo ešte trochu miesta.“

Začala som zuby. Bolo mi jasné, že v jeho očiach som bola len rozrušená manželka, ktorú bolo treba upokojiť. Aby som náhodou

nenarušila prácu v teréne. *Strč sa aj s celým svojím Phnom Pénhom*, pomyslela som si.

Evans zatvoril peňaženku a chystal sa ju vložiť do vrecka, no rozmyslel si to a začal sa prehrabávať medzi vizitkami.

„V Paríži máme korešpondentku, ktorá pre nás občas niečo napíše,“ povedal. „Volám jej vždy, keď sa v Paríži niečo vážne zomelie.“ Niekoľko vizitiek mu vypadlo na zem, no ani mi nenapadlo zohnúť sa po ne. *Zdvihni si ich sám*, pomyslela som si.

„Je to politická reportérka,“ vysvetlil a stratil sa pod stolom, aby pozbieral roztrúsené vizitky. „Myslím, že kontakt na ňu som dal aj Patrickovi. Dopekla, nemôžem ju nájsť, ale určite mám jej číslo v počítači.“ Namiesto reportérkinej mi podal svoju vlastnú vizitku. „Keď budete čokoľvek potrebovať, napíšte mi mail.“

„Dobre, ďakujem.“ Nemala som náladu na ďalšie zdvorilostné frázy. Vstala som a ešte skôr než on som vyšla von cez sklenené dvere a zamierila doprava na Ôsmu avenue. Divadlo v Chelsea bolo o tridsaťosem ulíc ďalej, no nevezala som si taxík, celú cestu som išla pešo. Viac než čokoľvek iné som potrebovala čerstvý vzduch.

„Na brehu mora dub sa týči, zlatou reťazou spútaný.“ Tanečnica na javisku nechala repliku doznieť, jej spevavý hlas sa ticho vznášal ako duch alebo sen.

Ostatní dopĺňali text, opakovali slová v rytmickej chóre, zatiaľ čo Máša tancom vyjadrovala svoju túžbu po láske. Na javisku stáli tri masívne stoličky z obdobia cárskeho Ruska. Dve z nich som pomerne rýchlo prenajala zo súkromného múzea v Malej Odese, no kým som po niekoľkých týždňoch konečne v Bostone objavila treťiu, musela som prehľadať viac ako polovicu východného pobrežia.

Ticho som vošla do hľadiska a prekázla som k Benjimu. Okamžite som si všimla, že celá naša námaha stála za to. Telá v pohybe kontrastovali s ťažkými stoličkami, ktoré odolávali zubu času. Okrem toho mali praktické využitie, predstavovali funkčnú prekážku, ktorá tanečníkom stála v ceste a nedovoľovala im pohybovať sa príliš voľne a vybiehať z centra javiska. Tvorili mantinely a udávali pauzy

v choreografii. Čechovova hra sleduje osud troch sestier, ktoré neustále snívajú o Moskve. A zatiaľ čo svet okolo nich sa mení, ich túžby a sny zostávajú nenaplnené. Spočiatku som chcela nechať javisko prázdne, len s hviezdou oblohou a dostatkom priestoru, no rýchlo som pochopila, že na scéne chýba niečo hmotné, niečo, čo by ich pútalo a zväzovalo. Prečo nešli za svojimi snami? Prečo jednoducho nesadli na ďalší vlak?

Chytila som Benjiho za rameno, aby si všimol, že som späť. V skutočnosti sa volal Benedict, ale sľúbila som mu, že to nikomu nepoviem.

„Kde si zas bola?“ zašepkal.

Pokrútila som hlavou. „Teraz nie. Potom ti poviem.“

Dokonca ani pred Benjim som sa nemohla priznať, že mám naozaj strach. Snažila som sa pozbierať a pracovať ako obvykle, no myšlienkami som bola stále s Patrickom.

„Skúšajú Mášu,“ zašepkal mi Benji do ucha.

Svetlo sa zmenilo zo žltého na modré, zhaslo a opäť sa zažalo. Svetelný technik zatiaľ nemal natrénované správne načasovanie.

„Pôvodne chceli skúšať Irinu, ale Leia sa zamkla vo svojej šatni a tvrdí, že v tomto divadle už v živote nezatancuje. Vraj sa vo vzduchu vznáša zlo a ona sa v takej nepriateľskej atmosfére nedokáže umelecky vyjadriť.“

Zaškúlil na mňa a na tvári sa mu zjavil uštipačný úškrn.

„A vraj je to celé tvoja vina.“

„To hádam nie je pravda.“

Vstala som a povzdychla som si tak hlasno, že ozvena sa niesla celým javiskom. Bolo to to dievča, ktoré som pred pár hodinami nazvala rozmaznanou primadonou. Duncan, choreograf, ma z rohu javiska hypnotizoval pohľadom a zúrivým gestom ruky mi naznačoval, že mám ísť a situáciu s Leiou vyžehliť. *Dobre, dobre, veď už idem.*

„Idem sa s ňou pohovárať,“ šepala som Benjimu. „Dúfam, že sa dovedty nepokúsi o samovraždu.“

Očné bielka sa mu v zle nastavenom svetle leskli na modro.

„O tom radšej ani nežartuj. Vedela si, že raz sa o to naozaj pokúsila? Našiel ju Duncan, našťastie, včas. Myslím, že spolu vtedy niečo mali.“

„O chvíľu som späť,“ zašepkala som.

Pred Leinou šatňou stálo malé zhromaždenie.

„Nechce vyjsť von,“ povedala Helen, ktorá hrala tretiu sestru Oľgu. „Vraví, že si máme nájsť novú Irinu. Ale sama dobre vie, že v tomto štádiu už za ňu nemôžeme hľadať náhradu.“

„Upokojte sa,“ povedala Eliza, ktorá v divadle pracovala ako riadiateľka marketingu a počas celej svojej kariéry sa už stretla so všetkými možnými neurózami a záchvatmi. „Vyjde von, keď si ju prestaneme všímať.“

Zaklopala som na dvere.

„No tak, Leia, vyjdi von!“ zvolala som. „Nemala som sa s tebou tak rozprávať, prepáč. Toto predstavenie sa bez teba nezaobíde. Na rolu Iriny si ako stvorená. Nikto by ju nezahral lepšie ako ty.“

Na trinásť sekúnd sa rozhostilo ticho. Rátala som to. Potom sa ozvalo cvaknutie zámky. Otvorila som dvere, vošla do šatne a zase som ich za sebou zavrela. Mejkap mala roztečený po tvári a ešte stále poťahovala nosom.

„Naozaj netuším, čo som ti urobila. Prečo si ku mne taká zlá?“

„Neviem, čo to do mňa vošlo, prepáč. Asi som len vystresovaná z premiéry,“ odvetila som.“

„Vôbec ťa nezaujímam, ako sa cítim ja,“ fňukla Leia. „Myslíš len sama na seba. Všetci v tejto prekliatej brandži sú zahľadení do seba.“

„Všetci sú nervózni,“ oponovala som. „Je to významné predstavenie.“

Leia na mňa pozrela spoza svojej lepkavej masky z roztečených líčidiel. Maska zúfalstva. *Niekedy by som to mohla použiť*, pomyslela som si. Rozmazaný mejkap, človek tesne pred zrútením. Najprv sa zmaže mejkap, potom celá tvár, za ktorou sa skrýva ďalšia. Nikto v skutočnosti nie je taký, ako sa tvári. A to, čo je vnútri, je

tiež len maska, rovnako pravdivá alebo falošná ako to, čo je na povrchu.

„Z čoho si nervózna?“ spýtala sa Leia a prestala plakať. Pozrela na seba do zrkadla a natiahla sa za odličovačom. „Ty nemusíš stáť na scéne pred publikom plným ľudí, ktorí možno prišli len preto, aby ťa mohli skritizovať.“

„Nie som nervózna,“ odvetila som.

„Tak prečo potom na mňa kričíš? Prečo ma urážaš, ak to tak nemyslíš?“

„Nikto ťa nechce kritizovať, publikum ťa miluje.“ Zdvihla som šaty, ktoré ležali hodené na zemi, a oprášila som ich. *Prekliate dievčisko, nevie si vážiť ani prácu kostymérov.* „Bola som unavená a skrátka to zo mňa vyletelo.“

„Čo máš menzes?“

„Nie, nemám,“ odsekla som až s priveľkým dôrazom. Keď som si to uvedomila, bolo už neskoro a v zrkadle som videla, ako si ma Leia premeriava skúmavým pohľadom. Hľadela na mňa veľkými svetlomodrými očami.

„Si tehotná?“

Slová zostali visieť vo vzduchu. Nedokázala som otvoriť ústa, len som civela na dievča v zrkadle. Nevyrovnaný malý uzlík nervov, vážiaci sotva päťdesiat kíl. Videla som, ako jej zažiarili oči. Moje mlčanie bolo pridlhé.

„Ty si tehotná!“ vyhlásila Leia s triumfom v hlase.

Odvrátila som sa od jej otravnej, lepkavej tváre.

„Vieš, kto je otcom?“

„Samozrejme, že viem,“ odvetila som a sotva som počula vlastný hlas. Bol to len výdych, tichý šepot.

„Gratulujem,“ zvolala Leia.

„Nikto o tom nevie,“ hlesla som. „Ak to niekomu prezradíš, zabijem ťa. Nie, prepáč, tak som to nemyslela. Ale nechcem, aby sa to niekto dozvedel. Je ešte veľmi skoro, sotva to existuje.“

„Jasné, že to existuje,“ odvetila Leia.

Zviezla som sa na stoličku vedľa nej a v zrkadle nad toaletným stolíkom som zbadala vlastnú tvár. Bledú a s tmavými kruhmi pod očami. Dva dni sme pracovali hlboko do noci a potom som nedokázala zaspať. Ležala som, potila sa a myslela som na Patricka. Na to, že sa už nevráti a že moje dieťa bude vyrastať bez otca. Uvedomila som si, že musím byť unavenejšia, než si pripúšťam.

„Tiež som bola tehotná,“ utrúsila Leia.

Tupo som civela do stola. Leia bola posledný človek, s ktorým by som si chcela vymieňať dôvernosi.

„Išla som na potrat,“ pokračovala. „Nechcela som si zničiť kariéru. Nebola som v situácii, aby som si mohla dovoliť mať dieťa. Chlapík, čo ma nabúchal, bol obyčajný hajzel a o dieťa by sa nikdy nepostaral. Ale ty si vydatá, však?“

Prikývla som.

„Aj on bol ženatý,“ podotkla Leia.

Pomaly som sa obrátila a pozrela som na ňu. Odličovač rozotrel mejkap do veľkých flakov. Mala by som ju konečne dostať na javisko, inak ma Duncan už nikdy ako scénografku nenajme.

„Ľutuješ niekedy, že si to urobila?“ spýtala som sa.

„Či ľutujem, že teraz nesedím ako osamelá matka niekde v domčeku na predmestí? Keby som si to nechala, nikdy by som zmluvu s divadlom nedostala.“

Obrátila sa na stoličke tak, aby mi sedela tvárou v tvár.

„On to dieťa chce?“ spýtala sa. „Myslím jeho otec.“

Prikývla som. „Po ničom inom netúži. Chcel by celý bejzbalový tím.“ Hlas sa mi zachvel. Počula som ho tak jasno, akoby stál vedľa mňa a šepkal mi do ucha. „Zmiešaný tím, dievčatá aj chlapcov,“ hovoril mäkkým hlasom.

„A kde je vlastne problém? Ty sa predsa nemusíš ukazovať na scéne,“ uvažovala Leia, „len ju staviaš. Brucho pri tom vôbec neprekáza.“

Zo škatuľky na stole som vytiahla papierový obrúsok a vysmrkala som sa. Aj ja som už raz podstúpila interrupciu. Bol to len sex na

jednu noc. Mala som dvadsať a vtedy to bolo jediné riešenie. Jednoduché a samozrejmé. Toto však bolo niečo celkom iné.

„Teraz by už bolo na svete,“ vzdychla Leia a zviazala si vlasy do pevného uzla. „Viem, že by som na to nemala myslieť, ale občas si nemôžem pomôcť. Aj keď som to dieťa nechcela.“

Stiahla som uterák, ktorý visel na háčiku, a hodila ho Leii.

„Teraz sa poriadne poumývaj,“ prikázala som, „a choď tancovať. Na ničom inom nezáleží.“

Leia uterák navlhčila a ponorila doň tvár. Jej úsmev vyzeral v posledných zvyškoch mejkapu ako groteskná grimasa.

„Bože môj, prečo práve človek?“ zvolala a šúchala si tvár do uteráka. „To radšej vôl alebo obyčajný kôň, len aby som mohla pracovať.“

Bola to Irinina replika z monológu v prvom dejstve. Leia bola opäť vo svojom živle a ja som si mohla vydýchnuť, no moje telo bolo napäté rovnako ako to jej v momente, keď zaujala baletnú pozíciu. Bola len samá šľacha, samý sval a priesvitná pokožka.

„Choď už,“ posúrila som ju a vyšla som zo šatne. Zamierila som rovno do produkčnej kancelárie, zatvorila som za sebou dvere a zaborila som tvár do dlaní.

Neplač a pred nikým neukáž slabosť. Toto heslo bolo vo mne zakorenené tak hlboko, že som takmer nevedela, ako to robia. Tí, čo plačú.

„Patrick sa ti už ozval?“

Benji stál vo dverách a skúmavo si ma premeriaval.

„Musím sa prelúskat touto hrbou papierov,“ hlesla som a ukázala som na písací stôl. Ležal na ňom stoh faktúr, ktoré bolo treba zaevidovať do účtovného systému. Účty za rekvizity, látky a iné.

„Stále sa ti nepodarilo dovolať sa mu?“ nedal sa odbiť Benji. „Bojíš sa oňho?“

Silno som treskla zošivačkou, keď som sa snažila pripevniť účet na papier. Benji si všimol pohľadnicu a načiahol sa za ňou.

„Ahá, Tour d'Eiffel,“ zvolal. „Ja by som svojho muža nikdy samého do Paríža nepustil.“

„Ale ty nemáš muža,“ odvetila som.

„Píše, že sa nemusíš znepokojovať.“ Zamával Eiffelovkou a usmial sa. „Len ťa chce trochu vytrápiť, aby ti chýbal. Preto nevolá.“

Pokrútila som hlavou. „To nie je preto.“

„Vždy je to stále o tom istom,“ tvrdil. „Kto čaká a kto zavolá. Ten, kto vydrží, má vždy prevahu. Je to nespravodlivé, ale je to tak.“

Benjiho perfektná francúzština, keď vyslovil Tour d'Eiffel, mi ešte stále znela v ušiach.

„Ty vieš po francúzsky?“ zaujímalo ma.

„*Oui, bien sur,*“ odvetil a usmial sa. „Vďaka výmennému pobytu som v Lyone strávil celý rok. Milujem Francúzsko.“

„Francúzsko je otrasná krajina,“ vyhlásila som a myslela som to vážne. V tej chvíli som si uvedomila, že som zostala podráždená už od okamihu, keď mi Patrick oznámil, že sa tam chystá. Možno si moju nevoľu všimol. Možno preto sa o tom so mnou takmer vôbec nerozprával. Možno preto, lebo som sa ho vôbec na nič nepýtala. Niekoľko temných rokov detstva som prežila vo francúzskom dedinskom zapadákov. Po francúzsky som však už nevedela ani ceknúť.

„Čo znamená táto veta?“ Zo všetkých síl som sa sústredila a snažila som sa presne do bodky si spomenúť na slová, ktoré Patrick kričal do druhého telefónu, keď som stála na schodisku v Bostone.

„*Mais qu'est-ce qui est en feu?*“ Vyslovila som to pomaly a snažila som sa, aby mi neušla jediná slabika. „*Quoi? Maintenant? Mais dis-moi ce qui se passe, nom de Dieu!*“

„Kto to povedal?“

„Vieš, čo to znamená?“

Benji si rukou vošiel do vlasov. Mal ich čierne a rovné a vyzeral vďaka nim trochu ako Ázijčan. Ázijských predkov síce nemal, no vysvetlil mi, že tento štýl je teraz v klubovom svete populárny. Požiadal ma, aby som vety ešte raz zopakovala.

„Ale čo horí?“ pomaly tlmočil. „Čo? Teraz? Ale povedzte mi, čo sa deje, v mene Božom!“

Poškrabal sa na ruke. Kožu mal suchú a popraskanú z ručného prania všetkých tých chúlolistivých látok.

„Aj keď my by sme skôr povedali ‚preboha‘ alebo ‚čo sa to, dopek-la, deje‘. Čo to má znamenať?“

„Neviem.“

„Ale nejako to súvisí s Patrickom, však?“ Keďže som sedela na stoličke, Benji si kľakol, aby sa mi pozrel priamo do očí, a položil mi ruku na koleno. „Stalo sa niečo? No tak, Ally, mne to predsa môžeš povedať. To som ja, tvoj Benji.“

„Benedict,“ odvrkla som a vstala.

Benjimu skrivilo tvár v nepeknej grimase.

„Keby som bol na tvojom mieste a môj muž by sa mi neozýval, išiel by som Paríža,“ vyhlásil. „Hľadal by som ho po celom meste. Prešiel by som každú jednu ulicu a lepil jeho fotografie na pouličné lampy.“

Pretisla som sa popri ňom a vyšla som von na chodbu.

„Veď viem, viem,“ kajal sa Benji, „ja nemám muža.“

Gramercy bola obyčajná, nudná štvrť vo východnej časti Manhattanu.

Počas našich prvých spoločných prechádzok sa ju Patrick snažil spraviť zaujímavejšou, než v skutočnosti bola. Ukázal na rohový dom na okraji parku Gramercy, kde vraj bývala Uma Thurmanová. Raz sme dokonca narazili na jej bývalého manžela Ethana Hawka, ktorý Patricia naozaj pozdravil. V hoteli oproti sa oženil Humphrey Bogart a niekde v okolí bývala Pavlína Pořízková, ale to bolo všetko. Hoci sa na mňa úporne snažil zapôsobiť, naozaj tam nebolo nič výnimočné, čím by sa mohol chváliť. V Gramercy bývali predovšetkým úradníci a lekári z okolitých nemocníc. Štvrť bola anonymná a neosobitá a práve to sa mi na nej páčilo. Bola ako nepopísaný list.

Keď som sa konečne vrátila z divadla domov, bolo niečo po jednástej večer. Vrátnik sedel v polospánku za pultom.

„Váš manžel ešte neprišiel?“ zvedavo sa spýtal a naklonil sa cez pult, aby ma mohol sledovať pohľadom.

„Ešte nie,“ odvetila som.

„Stále je v Európe?“

Patrick bol k vrátnikom vždy priateľský. Dokopy sa ich striedalo až deväť a so všetkými udržiaval dobré vzťahy. No napriek tomu, že som v tom dome žila už viac ako tri roky, stále som si nezvykla na to, že niekto vždy presne vedel, kedy som prišla a kedy odišla.

„Dobrá noc,“ povedala som a vošla som do výťahu.

Vydýchla som si, až keď výťah prešiel cez dvanáste poschodie a zastal na štrnástom. Trináste poschodie neexistovalo. V tomto prípade mi poverčivosť neprekážala, bola som rada, že v skutočnosti bývam o poschodie nižšie a že v tej uzavretej škatuli bez okien môžem stráviť čo i len o sekundu menej.

Odomkla som dvere a vošla som do ticha. V byte na štrnástom pochodí čas neexistoval. Bol to prázdny priestor, ktorý sa vznášal vysoko nad Dvadsiatou treťou ulicou. Autá hlboko dolu pod oknami vyzerali ako malé svietiace hračky. V dialke smerom na sever sa črtala bielo žiariaca špička mrakodrapu Chrysler Building.

Žiadne z okien nebolo obrátené na juh, inak by sme mali výhľad aj na štvrt' Lower East Side, ktorú deti Portoričanov, medzi ktorými som vyrastala, volali Loisaida. Bola len o desať ulíc ďalej, no i tak to bol celkom iný svet. Ako desaťročná som sa s mamou presťahovala do našej prvej prenajatej garsónky v časti Alphabet City, kde sú ulice označené písmenami namiesto čísel a kde som sa naučila biť sa a nadávať po španielsky ešte skôr, než som vedela plynule rozprávať po anglicky. Mama si myslela, že si splnila svoj americký sen, keď sa jej po siedmich rokoch podarilo prenajať si miniatúrny, chatrný dvojizbový byt na Prvej avenue, len o ulicu ďalej. Tamojší pekáč bol Poliak a mama si tam našla zopár susedov, s ktorými sa mohla rozprávať po česky. Ja som už po česky nevedela alebo som len češtinu nechcela používať. Neviem, nepamätám si. Keď mama zomrela, ostala som tam bývať a žila som tam, až kým som nestretla Patricka.